

УТВЪРЖДАВАМ:
ГЛ. ДИРЕКТОР ГД "ГВА"
/З. АЛЕКСИЕВ/

СОФИЯ, 2001 г.

ИНСТРУКЦИЯ

№ 0108/2001

**за задължително докладване на дефекти по авиационната техника от организации
за ТО лицензирани съгласно Наредба № 145**

Глава 1 Въведение

Чл. 1 Настоящата инструкция, без да отменя изискванията на чл. 17 (1) на Наредба № 145, има за цел да регламентира цялостно и комплексно въпросите за докладване на авиационните дефекти от организациите за техническо обслужване /ТО/ и ремонт на авиационна техника.

Чл. 2 При прилагането на настоящата инструкция трябва да се отчете фактът, че е невъзможно да се определи точно всеки рисков дефект, който следва да бъде докладван. В много случаи преценката на докладващия за степента на риска или за потенциалния риск е определяща. Ето защо при всички случаи от всички, които имат отношение се изисква конструктивен подход, за да може системата за докладване на дефекти да бъде работеща такава.

Чл. 3 Дефектите, които следва да се докладват в "Гражданска въздухоплавателна администрация" са представени в чл. 4.

Глава 2 Докладване на откази, неизправности и дефекти на въздухоплавателните средства и оборудването им

Чл. 4 Организациите за ТО докладват в ГВА следните дефекти:

(1) Конструкция на ВС.

1. Всяка повреда или влошаване на състоянието, по каквито и да е причини /например поява на пукнатини, счупвания, корозия, повреда на ламиниращо покритие, разхлабване на връзки между отделни елементи от конструкцията, загуба на устойчивост и т. н./ по:

а/ първичната силова конструкция или основен конструктивен елемент съгласно Инструкция по експлоатация/Ръководство по ремонт на ВС - в случай, че повредата или влошаване на състоянието надхвърлят допустимите гранични стойности, определени в Инструкцията по експлоатация на ВС и изискват поправка, ремонт или частична или цялостна замяна на елемента.

б/ по вторичната конструкция: когато експлоатацията на ВС би могла да бъде застрашена.

2. Всяка повреда или влошаване на състоянието /пукнатини, счупвания, корозия, повреда на ламиниращо покритие, разхлабване на връзки между отделни елементи от конструкцията, загуба на устойчивост и т. н./, открити в резултат на изпълнение на

директива по летателна годност или друг задължителен документ на ГВА или упълномощен авиационен орган на друга страна, в случай, че:

а/ е открит от организацията, изпълняваща директивата или документа, за първи път;

б/ при всяко следващо изпълняване на директивата или документа, ако повредата или влошаването превишават установените в документите гранични стойности и/или отсъстват процедури за поправка или отстраняване на повредата. Така например, необходимо е да се докладва, ако откритото състояние изисква да се получи разрешение от конструкторската организация или от ГВА за увеличение на допустимите гранични стойности и/или да се иска разрешение или информация за специални начини, схеми или технологии на поправка или отстраняване на повредата.

3. Отделяне /откъсване/ по време на полет на каквато и да е част от въздухоплавателното средство.

(2) Двигатели.

1. Заглъхване, самоустановяване или значителна неизправност по който и да е двигател (за всички видове ВС), в случай че:

а/ дефектът възникне в критична фаза /етап/ или в критичен период от време /например скорост VI или по време на заход за кацане или по време на кацане/;

б/ са били налице извънредни условия или са възникнали непредвидени последствия /например необратим отказ, пожар, проблеми при управлението на ВС и т.н./;

в/ стандартни полетни процедури не могат да се изпълнят по задоволителен начин;

г/ не е било възможно чрез използването на нормални процедури да се спре двигателя или да се управлява мощността му, тягата или оборотите му.

2. Въздухоплавателни средства с един или два двигателя. Заглъхване, самоустановяване или значителна неизправност по който и да е двигател.

3. Въздухоплавателни средства с три или повече двигателя. Заглъхване, самоустановяване или значителна неизправност по повече от един двигател.

(3) Системи и оборудване на ВС.

За всеки дефект, породен или свързан със система или компонент на ВС, които са снабдени със системи за индикация или защита /например система за сигнализация /защита от пожар/, докладът за дефекта винаги трябва да включва информация за това, дали тези системи за индикация/защита са действали правилно. Докладват се следните дефекти:

1. За всички видове ВС.

а/ Пожар или експлозия.

б/ Дим, токсичен или нетоксичен пушек във ВС, в резултат на което е било използвано аварийно оборудване или извънредни процедури.

в/ Необратим отказ или значително превишена скорост на въртене /развъртане/ на каквато и да е бързовъртящ се компонент /например ВСУ, въздушен стартер, двигател на въздушна турбина и т.н./.

г/ Значително отклонение на ВС от определения маршрут, курс, въздушна скорост или височина, вследствие на отказ, неизправност или дефект на система или оборудване на ВС.

д/ Значително замърсяване на системите или оборудването на ВС, предизвикано от превозването на багажа или товара.

е/ Отказ, неизправност или дефект на система или оборудване на ВС, открити в резултат на изпълнение на директива по летателна годност или друг задължителен документ на ГВА или упълномощен авиационен орган на друга страна, в случай, че:

- е открит от оператора или организацията, изпълняваща директивата или документа, за първи път;

- при всяко следващо изпълняване на директивата или документа, ако са превишени установените в документите гранични стойности и/или отсъстват процедури за поправка или отстраняване на отказа, неизправността или дефекта. Така например, необходимо е да се докладва, ако откритото състояние изисква да се получи разрешение от конструкторската организация или от ГВА за увеличение на допустимите гранични стойности и/или да се иска разрешение или информация за специални начини, схеми или технологии на поправка или отстраняване на отказа, неизправността или дефекта.

ж/ Откази или дефекти на ресурсен агрегат или на "критичен елемент" на хеликоптер, както е определен в документите на производителя.

з/ Пълен отказ, значителна неизправност или дефект на система, подсистема или комплект оборудване /например: АТА 21 Въздушна система, 22 Автопилот, 23 Радиосвързочно оборудване, 24 Електрооборудване, 26 Противопожарно оборудване, 27 Управление, 28 Горивна система, 29 Хидравлична система, 30 Противообледенително оборудване, 32 Колесник, 34 Навигационно оборудване, 36 Пневматична система, 63&65 Предавателни системи към винтовете /за хеликоптери, 67 Управление на винтовете /за хеликоптери//, в случай че:

- дефектът настъпи в критична фаза /етап/ или в критичен период от време - по отношение на използването на системата; или

- съответните резервни системи, подсистеми или оборудване не действат нормално /по задоволителен начин/; или

- са били налице извънредни условия или са възникнали непредвидени последствия; или

- стандартни полетни процедури не могат да се изпълнят по задоволителен начин.

и/ Пропуск на хидравлични течности, масло или други течности, довела до опасност от пожар или възможно опасно замърсяване на оборудването или структурата /конструкцията/ на ВС.

к/ Асиметрия на задкрилки, предкрилки, спойлери и т.н.

л/ Ограничаване на движението, затруднено движение незадоволителна или закъсняваща реакция на първичните системи за управление на ВС или на съответните гримиращи или фиксиращи системи.

м/ Значителни смущения в нормалното управление на ВС или понижаване на летателните му качества /характеристики/.

н/ Невъзможност да се осъществи желаната конфигурация за даден етап от полета /например колесника и створките му, задкрилките, предкрилките, стабилизатора и т.н./.

о/ Значително отслабване на ефекта от спирачките.

п/ Теч /пропуск/ на гориво, довела до значителна загуба на гориво, опасност от пожар или от опасно замърсяване.

р/ Неизправности или дефекти в системата за аварийен слив /аварийно изхвърляне/ на гориво, довели до загуба на значително количество гориво, опасност от пожар, опасно замърсяване на оборудването на ВС или до невъзможност да се изхвърля гориво.

с/ Неизправности или дефекти по горивната система, влияещи в значителна степен на хранването с гориво и/или разпределението на горивото.

т/ Сработване на която и да е от основните /първични/ системи за сигнализация, свързана с оборудването или системите на ВС, освен в случаите, когато:

- екипажът еднозначно е установил, че сработването на сигнализацията е било лъжливо, в момента на нейното появяване; или

- непосредствено след кацането се потвърди, че сработването на сигнализацията е лъжливо.

у/ Неизправност или дефект в която и да е система за индикация, която довежда до възможност за значително подвеждане на екипажа.

ф/ Отказ на каквото и да е аварийно оборудване, в т.ч. всички изходи и

осветлението, нарушаващ работоспособността му, включително и при използването му за тренировъчни цели или за проверка на работоспособността му.

х/ Значителни неизправности по витлата и хеликоптерните винтове.

ц/ Развъртане значително над максималните обороти и невъзможност чрез нормални процедури да се управлява скоростта или стъпката на витлата или хеликоптерните винтове.

ч/ Невъзможност чрез нормални процедури да се флюгира или разфлюгира витлото.

2. За типове ВС с единични главни системи, подсистеми или комплекти оборудване /същите примери както в т. 1, з/.

Пълен отказ, значителна неизправност или дефект в която и да е главна система, подсистема или комплект оборудване.

3. За типове ВС с няколко независими системи, подсистеми и комплекти оборудване /същите примери както в т. 1, з/.

Пълен отказ, значителна неизправност или дефект в повече от една главна система, подсистема или комплект оборудване.

(4) Случаи по ВС от общ характер.

1. Неизправност, отказ или дефект по система или компонент на ВС, които в обикновени случаи не се считат за събития, които трябва да се докладват /например по вътрешното салонно оборудване - мокети, тапицерия, и т.н., по водната система, по компоненти, включени в списъка на допустимите откази MEL/, когато обстоятелствата, в които възникват или комбинацията им с други събития са довели до излагане на опасност на ВС или намиращите се в него лица.

2. Възможно излагане на опасност на ВС вследствие на повтарящи се прекалено често специфичен тип дефекти, които взети поотделно могат да бъдат счестени за такива, които не е необходимо да се докладват, освен в случай, че програмата за техническо обслужване на ВС предвижда надзор над честотата на повтаряемост на този тип дефекти.

Забележка: В такива случаи докладващият трябва да представи единичен доклад с приложени доказателства за честото повтаряне на дефектите.

3. Неправилен монтаж на агрегати или компоненти на ВС, когато същият не е открит в резултат на специално предвидени за такива случаи преглед или процедура за проверка.

4. Поразяване от мълния, довело до значителна повреда по ВС или до пълен отказ или неизправност по основни системи или оборудване на ВС.

5. Поразяване от градушка, довело до значителна повреда по ВС или до пълен отказ или неизправност по основни системи или оборудване на ВС.

6. Попадане в турбуленция, предизвикана от преминало друго ВС /попадане в струята на друго ВС/, довело до сериозни трудности в управлението на ВС.

7. Удар на ВС с птица, довел до значителна повреда по ВС или до пълен-отказ или неизправност по основни системи или оборудване на ВС.

8. Полет в зона с висока степен на турбуленция, при което са наранени лица на борда на ВС или след което се изисква изпълнението на специално ТО.

9. Всяка друга неизправност, отказ или дефект, които ситат, че са застрашили или биха могли да застрашат изпълнението на полета.

Глава 3 Приложимост

Чл. 5 Събитията, предмет на регламентиране от Наредба № 13 на Министерство на транспорта и съобщенията следва да се докладват в съответствие с изискванията на наредбата.

Чл. 6 Настоящата инструкция е приложима към ВС с максимална излетна маса, превишаваща 850 кг., експлоатирани от български оператори /в т.ч. лизинговани с чужда регистрация/.

Чл. 7 В случаите на организации, предоставящи услуги и/или обслужване на ВС на територията на Р. България, инструкцията е приложима към всички ВС, независимо от националната им регистрация.

Чл. 8 Дефектите на настоящата инструкция се докладват от лицата и организациите, които удостоверяват техническо обслужване на ВС с максимална излетна маса, превишаваща 850 кг. или техни двигатели, спомагателни силови установки, компоненти или оборудване.

Глава 4 Процедури за докладване

Чл. 9 Докладите могат да бъдат представяни в ГВА както от индивидуални лица така и от организации.

Чл. 10 Организациите, задължени да докладват дефекти, обект на настоящата инструкция, са длъжни да разработят и прилагат система за документиране и докладване, с номиниране на отговорни за системата лица.

Чл. 11 В случай на дефект на ВС, на негово оборудване или дефект по наземно оборудване, организациите следва да уведомят и съответния производител - на ВС, оборудването или наземното оборудване, чрез изпращане на копие от оригиналния доклад, изпратен в ГВА. В такъв случай, в доклада до ГВА трябва да е отбелязано до кого са изпратени копия него.

Чл. 12 (1) Докладите трябва да се представят в ГВА не по-късно от 72 часа от констатиране на дефекта.

(2) В случай, че се прецени, че обстоятелствата по констатирания дефект са особено опасни, ГВА следва да бъде уведомена за най-съществените елементи по най-бързия възможен начин, например по факс, телекс или телефон. Това съобщение трябва да бъде последвано, в рамките на 72 часа, от пълен писмен доклад до ГВА, като в случаите по чл. 11 се изпраща копие до съответните производители.

(3) Ако първоначалният доклад не е съдържал пълна информация, поради невъзможност за 72 часа да се съберат всички подробности по дефекта, той може да бъде последван от пълен доклад, при изрично упоменаване в него, че става дума за дефект, вече докладван в ГВА.

Чл. 13 Препоръчва се в докладите да се описват резултатите от разследването и действията, предприети от организацията във връзка с дефекта. За улеснение на ГВА при оценка на дефекта, е необходимо при възможност доклада да се придружава от снимки на повредени части, агрегати, зони на ВС и т.н.

Чл. 14 Докладването се извършва по бланка /Приложение № 1 към настоящата инструкция/.

ДИРЕКТОР ДВИ:

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ ИЛА:

**Приложение № 1 към Инструкция
за докладване на дефекти № 0108/2001**

**БЛАНКА ЗА ДОКЛАДВАНЕ НА ДЕФЕКТИ ОТ ОРГАНИЗАЦИИТЕ ЗА ТЕХНИЧЕСКО
ОБСЛУЖВАНЕ**

ЗАВ. № НА ВС	ТИП ДВИГ.	ЕТОРS	ФАЗА	КОМПОНЕНТ	НОМЕН. №	ЗАВ. №	РЕМОНТ ОРГАН.
		ДА НЕ	ТЕХН. ОБСЛ.				
			НАЗ. ОБСЛ.				
			ПАРКИРАН	ПРОЦЕДУРА, ДИРЕКТИВА, БЮЛЕТИН СВЪРЗАНИ С ДЕФЕКТА			

ОПИСАНИЕ НА СЪБИТИЕТО /ПРОДЪЛЖЕНИЕ/

ОРГАНИЗАЦИЯ	ИМЕ	ДЛЪЖНОСТ	ПОДПИС	ДАТА

ДОКЛАД НА ОРГАНИЗАЦИЯТА

КОМЕНТАР НА ОРГАНИЗАЦИЯТА - ОЦЕНКА/ПРЕДПРИЕТИ ДЕЙСТВИЯ/ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА НЕДОПУСКАНЕ НА ПОДОБНИ СЛУЧАИ

НАРАБОТКА НА ВС		НАРАБОТКА НА КОМПОНЕНТА			
ОБЩА	ОТ КВР	ОТ Т.О.	О	ОТК	ОТ Т.О.
I		I ЧАСОР			
КАЦАН	^ ^ ^ ^ ^				
Е цикли	• 1 { ЦИКЛИ				
ОРГАН	ТЕЛ./ФАКС !	ДОКЛА	РАЗСЛЕД. ОТ ОРГАН. '		
ИЗАЦ	Я	НОВ	Д	ВХО	ПРИКЛ.
	I	ОПЪЛН	т.		I

ПРОИЗВОДИТЕЛЯТ ИНФОРМИРАН | ДАННИТЕ ОТ НП И СЪХРАНЕ :

..... [НЕ [ДА] НИ !